

ILUSTRIRANI

GLASNIK

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA KRON 8'--; ZA DIJAKE KRON 6'--; POSAMEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10'--; ZA DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13'--

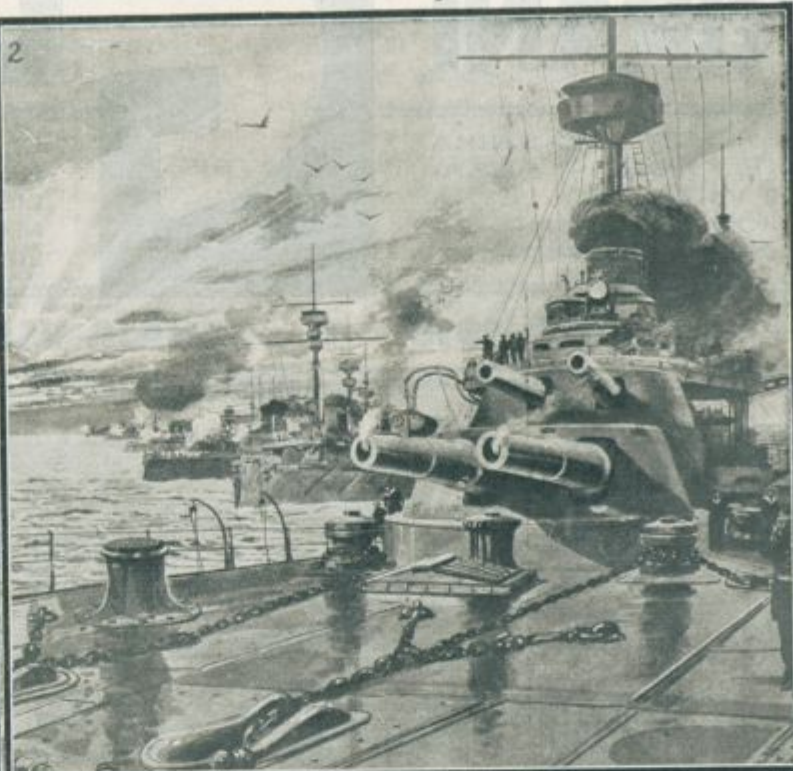
SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA UREDNIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATOLIŠKA TISKARNA. :: NAROČNINA, REKLAMACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 1. * 8. APRILA 1915 * IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 32.

Nemški podmorski čoln torpedira angleško jadrnico.

Angleško-francoska mornarica bombardira Dardanele. ☉ Ruski general inspicira stražo. ☉ Kako se vojaki ubranijo granat. ☉ Vzdigovanje potopljenega parnika. ☉ Nočni boj zrakoplovov. Uničena ruska baterija. ☉ Turške čete v Jeruzalemu. ☉ Kavarna pod zemljo.

Angleško - francoska mornarica napada Dardanele.

1. Turška konjenica na pohodu skozi carigrajske ulice. — 2. Združeno angleško - francosko brodogradnišvo bombardira dardanelske utrdbe. — 3. Turško težko topništvo obstreljuje angleško - francoske ladje.

Sebastopolj.

(Spisal L. N. Tolstoj. Prevel I. P.)
(Dalje.)

Nato je vstala prva stotnija in za njo druga. Ukazano je bilo vzeti puške v roke in bataljon se je pomikal dalje. — Pest je bil v takem strahu, da ni prav nič vedel, kako dolgo so že tukaj, kam gredo in po kaj. Šel je, kakor bi bil pijan. Naenkrat je z vseh strani zabliskalo milijon luči, zabrlizgalo je in počilo. Bežal je, pa sam ni vedel kam, in zakričal, ker so vsi bežali in kričali. Potem se je spotaknil in padel: stotnijski poveljnik, kateri je bil pred stotnijo ranjen, je imel junkeja za Francoza in ga je zgrabil za nogo. Ko je Pest nogo iztrgal in vstal, se je zadel v temi vanj človek in ga skoro podrl. Drugi človek je zakričal: »Suni ga, kaj gledaš!« Pest je vzel puško in vtaknil bajonet v nekaj mehkega.

»Ah Dieu!« (O Bog) je zakričal nekdo s čudnim, presunljivim glasom. Pest je

še sedaj vedel, da je prebodel Francoza. Mrzel pot ga je polil po vsem telesu. Stresel se je, kakor bi bil mrzliččen, in je vrغل puško od sebe. Pa to je trajalo samo en trenutek, kmalu mu je šinilo v glavo, da je junak. Zgrabil je orožje, z drugimi vred klical »hura!« in bežal od ubitega Francoza. Ko je tekel kakih dvajset korakov, je prišel v jarek. Tam so bili naši in bataljonski poveljnik.

»Tudi jaz sem enega ubil!« je rekel Pest bataljonskemu poveljniku.

»Ste že junak, baron!« mu je rekel poveljnik.

XII.

»Ali veste, da je Praskuhin ubit?« je rekel Pest, spremljajoč Kalugina, ki je šel domov.

»Ni mogoče!«

»Res je, sam sem videl.«

»Z Bogom! Moram hiteti.«

»Jako vesel sem,« si je mislil Kalugin, ko se je povrnil domov. »Prvikrat sem

bil srečen v službi. Dobro je šlo: živ sem in zdrav, gotovo bodo dobro poročali o meni in vsekakor dobim zlato sabljo. Pa tudi sicer mi gre.«

Ko je sporočil generalu, kar je bilo treba, je šel v svojo sobo, kjer ga je čakal Galicin, ki se je že zdavnaj bil povrnil. Knez je bral knjigo, katero je našel na Kaluginovi mizi.

Kalugin je bil neizrečno vesel, da je zopet doma, kjer ni nobene nevarnosti. Oblekel si je nočno srajco in legel v posteljo. V postelji je pripovedoval Galicinu vse podrobnosti o boju. Seveda jih je tako pripovedoval, da se je videlo, kako je on, Kalugin, vrl in

hraber častnik. Toda to je bilo čisto nepotrebno, ker so to vsi vedeli in niso imeli nobene pravice in povoda dvomiti o tem, izvzemši morda rajnega Praskuhina, kateri je, negledé na to, da si je štel v čast hoditi s Kaluginom, včeraj skrivaj pripovedoval nekemu prijatelju, da je Kalugin jako dober človek, da pa, bodi med nama povedano, strašno nerad hodi na utrdbe.

Ko se je Praskuhin, korakajoč vstric z Mihajlovom, poslovil od Kalugina in se bližal manj nevarnemu kraju, je postajal veselejši. Naenkrat se je za njim zabliskalo in zaslišal je krik: Možnar! — ter besede nekega vojaka: »Tako prileti semkaj!«

Mihajlov je pogledal nazaj. Svetla pika bombe je stala najvišje v takem položaju, da se ni dalo določiti, kam leti. Pa to je trajalo le trenutek: bomba se je hitreje in hitreje približevala. Videle so se že iskre, slišalo se je žvižganje. Kakor je bilo videti, pade prav v sredo bataljona.

»Na tla!« je zaklical nekdo.

Mihajlov in Praskuhin sta legla na tla. Praskuhin je zamižal in samo slišal, da je bomba padla prav blizu na trdo zemljo. Minula je sekunda, ki se mu je zdela daljša nego cela ura, ali bomba se še ni razletela. Praskuhin se je že bal, da se je morda zastonj prestrašil. Morda je bomba padla daleč in on je mislil, da je prižvižgala k njemu. Odprl je oči in videl, da Mihajlov leži na tleh, prav pri njegovih nogah. Obenem je zagledal za rečo bombo, komaj vatel od sebe.

Stresel se je od strahu. Strah mu je pregnal vse druge misli in čuvstva. Strah je prešinil vso njegovo osebo. Zakril si je obraz z rokami.

Minula je še ena sekunda — sekunda, v kateri se je vzbudila v njegovi domišljiji množica čuvstev, nad, misli, spominov.

»Koga ubije — mene ali Mihajlova? Ali oba skupaj? Če me zadene, kam me zadene? Če me v glavo, je vsega konec, če me v nogo, mi jo odrežejo. Prosil bom, da mi gotovo dadó kloroforma in morda še ostanem. Morda pa ubije samo Mihajlova in tedaj bom pripovedoval, kako sva šla skupaj in je njega ubilo, mene pa oškropilo s krvjo. Ne, do mene je bliže... gotovo ubije mene!«

Spomnil se je, da je Mihajlovu dolžan dvanajst rubljev, spomnil se je na neki dolg v Peterburgu, katerega bi bil že zdavnaj moral plačati. Na misel mu je prišel ciganski napev, katerega je pel zvečer. Ženska, katero je ljubil, se mu je prikazala v čepici z vijoličastimi trakovi; spomnil se je človeka, katerega je pred petimi leti razžalil, pa se ni poravnal z njim; vsega tega se je spomnil, četudi ga ni niti za trenutek zapustilo čuvstvo, da ga čaka smrt. »Sicer pa se morda ne razpoči,« si je mislil in je z obupno odločnostjo odpiral oči. Ta trenutek se je skozi še zaprte vešice pokazala rdeča luč, s strašnim pokom ga je nekaj udarilo prav v sredo prsi; bežal je nekam, se spotaknil ob sabljo, ki se mu je zamotala med noge, in je padel na tla.

»Hvala Bogu, samo oprasnilo me je!« je bila njegova prva misel in hotel je z rokami potipati prsi, pa roke so bile kakor privezane in na glavi ga je nekaj tiščalo. Pred njegovimi očmi so šli vojaki in on jih je nevede štel: »eden, dva, trije vojaki; in ta v lepi suknji je častnik,« si je mislil. Potem se mu je zabliskalo pred očmi; mislil je: »S čim so ustrelili, s topom ali možnarjem? Najbrže s topom.« In zopet so ustrelili in zopet prihajajo vojaki: pet, šest, sedem vojakov gre mimo. V strahu je bil, da ga pohodijo. Zaklicati je hotel, da je ranjen, pa usta so mu bila tako suha, da se je jezik prijel neba. Strašna žeja ga je mučila. Čutil je, da mu je na prsih mokro. Čut mokrote ga je opomnil na vodo; rad bi bil izpil tudi to, s čimer so bile mokre njegove prsi. Najbrže se je polil do krvi, ko je padel, si je mislil; vedno bolj se je bal, da ga pohodijo vojaki, ki so še vedno korakali mimo. Zbral je vse moči in hotel zakričati: »Poberite me!« Namesto tega je strašno zastokal, da ga je bilo groza lastnega glasu. Potem so nekake rdeče luči jele švigati pred njegovimi očmi — in zdelo se mu je, da nakladajo vojaki kamenje nanj; luči so vedno redkeje švigale, ka-

Kako se vojaki ubranijo granat. Da se zavarujejo pred granatami, se vojaki vležejo na tla. Drobcí razletele granate jih v tem slučaju ne zadenejo.

menje, katero so nanj nakladali, ga je vedno bolj davilo. Napel je vse moči, da bi odvalil kamenje, iztegnil se je, ali več ni videl, ne slišal, ne čutil. Bil je zadet od bombe v prsi in ubit.

XIII.

Ko je Mihajlov zagledal bombo, se je vlegel na tla prav tako, kakor Praskuhin; ne dá se povedati, koliko je premislil in prečutil ti dve sekundi, ko je ležala bomba še cela pred njim. V mislih je molil Boga in rekel: Zgodi so tvoja volja! Zakaj sem vstopil v vojno službo

in celó pristopil k pešcem, da se udeležim vojne. Mari bi ne bilo bolje, ko bi bil ostal v ulanskem polku v mestu T. in se zabaval. Pa zdaj je, kar je. In začel je šteti: ena, dve, tri, štiri, ugibajoč pri tem, da ostane živ, če našteje sodo število, ko se bomba razpoči, če pa liho, bo ubit. »Vsega je konec, ubit sem,« si je mislil, ko se je bomba razpočila (pomnil ni več, ali je naštel do sodega ali lihega števila), čutil je udarec in hudo bolečino na glavi. »Gospod, odpusti mi moje grehe!« je izpregovoril, plosknil z rokami in padel vznak brez zavesti.

Ko se je zopet zavedel, je čutil kri, ki mu je tekla po nosu, in bolečino v glavi, ki je pa bila dosti manjša. »Duša odhaja,« si je mislil, »in kaj bo tam? Gospod, sprejmi z usmiljenjem mojo dušo! Samo to je čudno,« je presojal, »da umirajoč tako jasno slišim korake vojakov in pikanje strellov.«

»Daj nosilnice . . . ej! . . . Ubilo je stotnijskega poveljnika!« je zaklical prav pred njegovo glavo glas, katerega je nehoté spoznal kot glas bobnarja Ignatjeva.

Nekdo ga je prijel za rame. Poskusil je odpreti oči, ali nad glavo je zagledal temnočrno nebo, množino zvezd in dve bombi, ki sta leteli nad njim ena za drugo, zagledal je Ignatjeva, vojake z nosilnicami, nasip ob jarku in se je prepričal, da je še vedno na svetu.

Bil je lahko ranjen s kamenom v glavo. Prvi njegov vtis je bilo nekako obžalovanje; tako dobro in mirno se je pripravljajal za odhod tja, da mu je bila neprijetna vrnitev k resničnosti z bom-

Ruski general inspiciira stražo pred nekim skladiščem v Petrogradu.

Nemški strelni jarki na vzhodnem bojišču. Da se ubranijo ruskih čet, ki nadlegujejo vzhodno Prusijo, pripravljajo Nemci že vnaprej strelne okope, tako da se morejo pri morebitnem umikanju vanje zateči. V poročilih generalnega štaba beremo večkrat: »Naše čete so se pomaknile v že prej pripravljene postojanke«. Te postojanke so strelni jarki, kakršnega kaže naša slika.

bami, jarki in krvjo; drugi utis je bil nepopisno veselje, da je še živ, tretji pa želja, da hitro pride iz utrdbe. Bobnar je svojemu poveljniku zavezal glavo z robcem in ga prijel za roko, da ga popelje na obvezovališče.

»Kam vendar grem?« si je mislil podstotnik, ko se je malo bolje zavedel. »Moja dolžnost je ostati pri stotniji in ne hoditi naprej, tembolj, ker stotnija tako kmalu pride iz ognja,« mu je rekel neki notranji glas.

»Ni treba,« je dejal in odtegnil roko postrežljivemu bobnarju; »ne pojdem na obvezovališče, ampak ostanem pri stotniji.«

In vrnil se je nazaj.

»Bolje bi Vam bilo, da Vas preobvežejo, kakor se mora, kajti Vam se le zdi, da to sklenje ni nič; le pogledjte, Vaše blagorodje, kako vroče in slabo Vam prihaja!«

Mihajlov se je ustavil v neodločnosti. Ubogal bi bil Ignatjeva, ko bi se ne bil spomnil, koliko je mnogo težje ranjenih na obvezovališču.

»Morda bi se gospodje doktorji nasmehnili moji praski,« je pomislil podstotnik ter šel odločno nazaj k stotniji, ne meneč se za bobnarjeve svete.

(Dalje.)

Razširjajte „Ilustrirani Glasnik!“

O kozakih.

Da so kozaki tako glasoviti, se imajo zahvaliti veliki vlogi, ki so jo igrali za časa Napoleonovih vojn l. 1812./13. Armado, ki se umika in ki začnjenja razpadati, od vseh strani obkoliti in popolnoma potolči — za to so ti kozaki kakor ustvarjeni. Drzni konjeniški poveljniki, kakor n. pr. leta 1813. Cerničev in Miloradovič in v krimski vojni leta 1877./78. Gurko in Skobelev, so z njimi dosegli precejšnje uspehe.

Ob Drini. Častniki se pred svojimi bivališči grejejo na pomladanskem solncu.

Nasprotno pa se kozaki v vojni z Japonci niso prav nič izkazali, kar je pripisovati okoliščini, da ruski generali niso vedeli nič početi z velikimi gručami konjenikov. Pozneje se je ruska vlada trudila, da kozake bolj enotno organizira in posebno bolj izobrazila njih častnike. Vprašanje je, če se je to že v zadostni meri zgodilo. Gotovo je le, da kozaki sedaj za odprto bitko niso velikega pomena; pač pa so izvrsten material za manjše boje. Že njihovo veliko število (v miru okoli 60.000, leta 1812./13. jih je bilo okoli 90.000, v sedanji vojni jih je 200—250.000 mož pod orožjem) je neprecenljiva pomoč ruski armadi. So tudi kozaki-pešci, namreč iz Kubana, in ravno tem pripisujejo posebno veliko bojnih sposobnosti.

Konjeniški kozaki imajo razen karabinerjev navadno zelo dolge sulice, toda brez zastavic, kavkaški kozaki pa imajo mesto sulic takozv. kindžal. Ostrog nimajo in podijo svoje suhe, majhne in napol divje, pa neverjetno vztrajne konjice z biči, ki jih imenujejo nagajka. Nagajke pa znajo tudi pri drugih prilikah porabiti. Posebno veliko vlogo igrajo ti biči v Rusiji pri uporih. Sijajnega vtisa ravno ne napravi sotnija (švadron) kozakov, kar se

lahko razume, ker se morajo sami oborožiti in tudi konje si morajo sami prekrbeti. Zato dobijo zemljo na mejah širnega carstva, ki so jo dolžni braniti pred sovražnimi napadi. Od začetka so jim prepuščali varstvo turško-ruske meje. Od tedaj izvira njih ime, ki je turškega izvora. Ravno tako so dobili tudi meje azijske Rusije v varstvo, da so jih branili pred Turki. Odkod da kozaki pravzaprav izvirajo, ni znano.

Odkar so znani, žive v vednih bojih s sosedi. V bojih med Rusi in Poljaki so se bojevali na obeh straneh; ko pa je zmagala Rusija, je minila njih svoboda. Dolgo so se upirali ruskemu gospostvu in so dali vladi veliko opraviti. Šele, ko so jih naselili ob mejah in so morali te

kot svojo last braniti, se je Rusom posrečilo, da so si jih podvrgli. Vendar so si tudi pozneje včasih kar sami razširjevali svojo posest in so menjali nemalo krat svoja stanovanja. Odkar ne žive več v vednih bojih s sosedi in postajajo vedno bolj poljedelci, so izgubili veliko svoje bojevitosti ter hite pod zastavo le v skrajni sili in brez posebnega navdušenja.

Po rodu jih ločimo v Donske (116 sotnij, ena sotnija 150 mož), Kubanske (70 sotnij), Uralske, Amurske in druge kozake. Ti različni rodovi se bistveno razlikujejo i po noši i po navadah. Med mojim in tvojim kozak še ni nikoli prav razlikoval; plenitev po sovražni deželi smatra že od nekdaj za bojno pravo in se v tem oziru ne dá tako lahko spreobrniti. Grozovit kozak ni, temuč je vedno celo dobrovoljen in gostoljuben; šele če se napije preveč žganja, postane sirov.

Kozak ni samo dober jezdec in lovec, ampak tudi izvrsten opazovalec narave. V rusko-japonski vojni leta 1904. na primer ruski častniki večkrat kljub daljnogledom niso mogli dohnati lege japonskih strelnih jarkov, medtem ko so jih kozaki s pomočjo različnih majhnih naravnih znamenj (letečih ptičev itd.) takoj našli.

Prizor iz nočnega boja zrakoplova s četo pešcev.

Vzdigovanje potopljenega parnika »Oršova«.

Alojzij Lisjak,
odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo.

Janez Cirjak,
padel na sev. bojišču.

Des. Franc Kecelj,
padel na sev. bojišču.

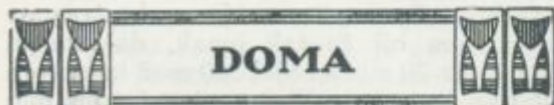
Martin Živič,
padel na sev. bojišču.

Franc Razinger,
padel na sev. bojišču.

Angel Bavčar,
padel na sev. bojišču.

† **Valentin Bizovičar,**

doma iz Spodnje Šiške pri Ljubljani, je padel na severnem bojišču v Galiciji dne 18. marca ob 6. uri zjutraj. Bil je zelo priljubljen med svojimi prijatelji; pokazal se je moža v vsaki zadevi. Domačim naj bo v veliko tolažbo, da je nepozabljeni pokojnik častno padel za domovino.

† **Angel Bavčar,**

rojen v Selu na Vipavskem, je bil ranjen v Galiciji meseca septembra 1914. Umrli je v bolnišnici. Rajni je bil vrl mladenič. Preden je bil potrjen za vojsko, je bival kot mizar v Gorici ter je že v začetku pristopil k tamošnjemu telovadnemu odseku »Orel«, kjer je pridno telovadil ter se udeleževal raznih izletov in prireditev.

† **Pavel Krpan**

je bil rojen v Prvačini na Goriškem l. 1893. Dne 25. oktobra 1914. je odšel z drugimi naborniki vred v Ljubljano. Prideljen je bil 87. pešpolku v Celje, pri katerem je zvesto služil do svoje smrti. Za Božič je zadnjič prišel pozdravit svoje starše in svojo domovino. Ko je vprašal poveljnik, kdo gre z njim na bojišče, je bil tudi on eden izmed tistih, ki so šli prostovoljno kri prelivat za domovino. Pred odhodom od doma se je udeležil duhovnih vaj na Gradu pri Mirnu z drugimi Orli vred.

Na bojišče je odšel 1. februarja, dne 25. marca pa ga je neki domačin iz Prvačine našel v gozdu na severnem bojnem polju mrtvega.

Dragi Pavel, ki te sedaj krije poljska zemlja, kakor toliko sinov Slovenije, iz-

prosi pri Vsemogočnem milost, da bomo mi toliko bolj delovali za geslo, ki je bilo tudi tvoje: »Z Bogom za narod!«

† **Desetnik Pero Zalaznik,**

doma iz Vrzdence pri Horjulu, je služil pri 17. pešpolku kot aktiven vojak. Ranjen je bil 21. oktobra 1914. na severnem bojišču. Nato je bil prepeljan na Ogrsko v bolnišnico v Budimpešto, odkoder je pisal, da bo kmalu toliko okreval, da pride obiskat starše in prijatelje, preden se zopet vrne na bojišče. Ali Bog je dopustil, da se ga je še oprijela vročinska bolezen. Tako je uboga njegova mati, katera ima sedaj še pet sinov, ki so vsi vojaki, prejela žalostno vest, da je že izgubila enega izmed šestih sinov. Rajni Pero je umrl 10. decembra 1914. v bolnišnici. Nepozabljen bo ostal med vsemi, ki so ga poznali. Bodi mu tuja ogrska zemljica lahka!

Pero Zalaznik,
padel na sev. bojišču.

Pavel Krpan,
padel na sev. bojišču.

Franc Rajh,
padel na sev. bojišču.

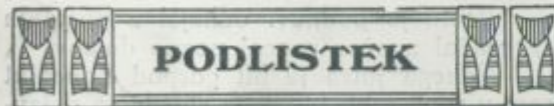
Akad. Joško Jereb,
umrl na Spod. Brniku.

Val. Bizovičan,
padel v Galiciji.

Fr. Lubas-Lečnik.

Lepa Blanka.

Roman. Napisal P. Zacccone. — Prevel Josip Medic, (Dalje.)

Gospod Balkam je za trenutek utihnil in se nasmehnil, ko je videl, kako nena-vaden vtis je napravilo njegovo pripovedo-vanje na njegove poslušalce.

»Kaj hočete pravzaprav s tem?« je dejal Filip mračno.

»To hočem povedati: Poznam morilce gospe Kuran in trdim, da jim ne preostaja drugega, kot pobotati se z menoj in me ubogati, ker jih ena sama moja beseda spravi lahko na vislice.«

»Vi, gospod, takih reči nam nikar ne pripovedujte ponoči in sredi samotnega gozda,« mu je rekel oče Golin grozeče.

»Zakaj ne, če imam obenem krasen, dobičkanosen predlog za vas?« je odgovoril Balkam.

»Dobro, povejte ga!«
»Gre se za blagor nas vseh.«
»Govorite jasneje! Ali bomo še vedno imeli opraviti z gospodično Lanson?«

»Še vedno!«
»Saj vidite, da se nam je enkrat že ponésrečilo!«

»Ker se nismo znali dela prav lotiti. Toda izkušnje pametnega človeka izmodré in sedaj dobro vem, kako bi morali začeti.«

Možje so stopili še bliže k njemu in so molčali.

»Everard ima v rokah papirje,« je nadaljeval Balkam, »ki se tičejo gospodične Lanson in brez katerih nič ne opravimo. Te papirje moramo dobiti.«

»Pa če jih Everard ne dá?«

»Gotovo jih ne bo dal, če ga bomo prosili zanje; treba ga je prisiliti.«

»Na kak način?«

»Jaz vem. Zaradi svoje hčere nas je pred kratkim zapustil, s hčerjo ga je treba tudi prisiliti, da nam izroči listine.«

»To bo malo težko.«

»Za vse bom poskrbel jaz. Ali ste mi pripravljeni pomagati?«

»Gotovo, če ne boste preveč skopil!«
»Povem vam, da se gre za premoženje, ki nam bo vsem zadostovalo. Ste zadovoljni?«

»Kaj bi ne bili, če je tako!«

»Prav. Pojdite torej nazaj v Tulon. Še nocoj se odpeljite v Pariz in čez tri dni me pridite iskat na ta-le naslov!«

Pri teh besedah je gospod Balkam izročil možem svojo vizitnico, na katero je naglo napisal ime in naslov nekega pariškega hotela. Ko so si še enkrat med seboj zagotovili zvestobo, so se ločili in se posamezno vrnil v Tulon.

TRETJI DEL.

I. Nove spletke.

Minili so trije meseci, medtem se je marsikaj dogodilo.

Umor gospe Kuran in njeno truplo, najdeno v železniškem skladišču v Fontenbló, to je nekaj časa živahno zanimalo javnost in javno mnenje. Radovednost je bila tako velika, da so ljudje z mrzlično naglico odpirali vsak večer liste v upanju,

Poroč. Herm. Kralj,
17. pp., ranjen in umrl
v Szatmár-Németi.

Andrej Kožar,
z Dobropolj, padel v
Galiciji.

Pavel Doblekar
iz Štange, padel v Ga-
liciji.

Matija Koren,
paznik c. kr. jetnišnice v Go-
rici, padel na južnem bojišču.

Albert Kokalj,
iz Zagorice pri Litiji, padel
2. marca v Karpatih.

Franc Adamič,
iz Šatovec pri Radgoni,
padel na sev. bojišču.

† Franc Razinger

je bil rojen 26. septembra l. 1880. v Pa-
lovčah pri Lešah. Ob mobilizaciji je odšel
na bojno polje, a tam je zbolel in prišel
6. januarja 1915. v bolnišnico v Debrecin,
kjer je 26. februarja umrl. Bil je posest-
nik na Jesenicah in zapušča doma ženo
ter tri sinove, starše, sestro in brata, ki
je tudi v Galiciji.

Francelj, bodi ti lahka ogrska zemlja!

† Franc Rajh

od Sv. Tomaža na Štajerskem je tudi eden
tistih, ki so odšli na bojno polje in jih ne
bo več nazaj. Udeležil se je strahovitih
bojev pri Grodeku in dobil strel v nožo.
Zdravil se je v Celju in je tam vsled bo-
lezni, ki si jo je nakopal na bojišču, umrl.
Bil je vrl kristjan. Bodi mu zemlja lahka!

† Janez Cirjak.

Rajni je bil rojen 10. marca 1889. v
Artičah pri Brezicah. Svoja vojaška leta
je služil pri domobranskem polku št. 26.
in v Ljubljani pri topničarskem polku
št. 7. Bil je tajnik Izobraževalnega društva
ter tihega, mirnega življenja. Padel je na
severnem bojišču okrog 10. novembra 1914.
Za njim žalujejo starši in drugi domači.

† France Kecelj

iz Trzina je padel na severnem bojišču
dne 15. decembra 1914. v bitki pri Slaviču.

Pokojni je bil blag mladenič, priden,
delaven ter vsakemu postrežljiv. Z njim
ni izgubila samo rodbina pridnega uda,
ampak cela občina vrlega soobčana.

Bil je spreten samouk, pripraven za vsako
delo in je marsikomu pomagal v potrebi.
Bil je tudi vnet ud tukajšnjega prostov-
oljnega gasilnega društva ter se je kot
vežbatelj zelo trudil za povzdigo društva.

† Martin Živič,

doma iz Anž pri Rajhenburgu, je padel
v Galiciji dne 19. oktobra. Zadet je bil
od sovražne krogle v glavo in je čez pol
ure potem v mukah izdihnil svojo blago
dušo, star šele 26 let. Bil je zgled vsem,
ki so ga poznali, zakaj bil je prednik
mladeniški Marijini družbi, vrl član Orlov
in ud cerkvene družbe. Ko se je zidala
pri nas nova župna cerkev, je silno rad
pomagal pri tem delu sam, in če je le
mogel, tudi z živino. Sedaj je služil pri
87. regimentu pri 1. oddelku strojnih pušk.
Bojeval se je celih enajst tednov. Nemila
usoda ni pustila, da bi se vrnil k svojim
dragim, ki silno žalujejo za njim, posebno
njegov oče, bratje in sestre.

Počivaj v miru, blago srce, tam v
tuji zemlji, nam pa ostaneš v lepem spo-
minu!

Odlikovani Orel.

Alojzij Lisjak iz Saksida pri Dornbergu
na Goriškem je služil pri 97. pešpolku
kot četovodja. Udeležil se je ekspedicije
v Albanijo. Ko je izbruhnila vojska, je
bil prideljen 27. pešpolku in se bojeval
v Srbiji s toliko hrabrostjo, da je bil po-
višan v narednika ter bil dne 20./12. 1914.
odlikovan s srebrno svetinjo. A že dne
22./II. 1915. je bil odlikovan vsled svojega
izrednega junaštva v mnogih bojih z zlato

svetinjo. Sam piše svojemu bratrancu:
»Jaz sem bil že tak junak, da sem na
bojišču z 20 možmi ujel 300 mož in zraven
še dva častnika.« Njegovo junaštvo je bilo
toliko, da vsi višji predstojniki in njegovi
tovariši izjavljajo, da je čudež, da je ostal
še živ. Sedmi mesec se že nahaja v ognju
in je še skoraj pri popolnem zdravju, kakor
piše njegov brat-orožnik, s katerim sta
se po sedmih letih sešla na bojišču. Mladi
junak je bil navdušen član »Orla« v Dorn-
bergu ter izhaja iz veleugledne, značajne
rodbine. —

† Akademik Joško Jereb.

Joško Jereb ni umrl kot žrtev vojske,
zasluži pa kljub temu, da napišemo par
besed o njem. Rajni Joško je bil doma
na Spod. Brniku na Gorenjskem, kjer je
tudi zatisnil 15. novembra oči k večnemu
počitku. V gimnazijo je hodil v Kranju.
L. 1912. je naredil maturo ter se odločil,
da gre študirat za živinozdravnika. Šel
je, toda študija ni mogel končati, kajti
ravno težavni študij mu je nakopal bole-
zen.

Rajni je bil vedno član katol. organi-
zacij, in da je bil delaven član, se vidi
iz tega, ker je bil v odboru akad. društva
»Danica« in v odboru »Podružnice S. D. Z.
za Gorenjsko«. — Bil je tudi priljubljen,
kakor med dijaštvom, tako tudi v celi
domači fari, kot le malokdo.

Ko je že ležal doma bolan, je pisal
meseca septembra svojima sošolcema, ki
sta bila pri vojakih: »Pripravljen sem
tudi jaz, kot vidva, na najzadnji slučaj.
Ne skrbi me nič! Tolaži me zavest, da

da zvedo iz njih, kdo so morilci in ali so
jih že prijeli.

Tako je minil en mesec. Nekega dne
se je raznesla vest, da so s pomočjo angle-
škega detektiva, ki se je imenoval gospod
Balkam, vendarle morilca zaprli; govorili
so, da je zločin izvršila ženska, ne več
mlada, pač pa še skoro lepa, ki je imela
značilno ime Volkulja.

Javna radovednost je postala še dva-
krat večja.

Pa dasi je življenje Volkulje bilo iz-
redno sumljivo, dasi je bila vedno med
ljudmi, ki nikakor niso bili na dobrem
glasu, in v takih okoliščinah, ki so opravi-
čevale sum, da je ona morilka, se ji k
nesreči vendar ni dalo nič zanesljivega
dokazati. Po najnatančnejši preiskavi, po
mnogem izpraševanju jo je sodišče moralo
slednjič zopet izpustiti.

Najbolj čudno je bilo pri tem to, da je
angleški detektiv, ki jo je ovadil, sam pro-
stovoljno umaknil svojo ovadbo in izjavil,
da je njegov sum bil neopravičen.

Volkulja je bila zopet svobodna. Go-
spod Balkam je izginil in šum, ki ga je ta

zanimivi slučaj vzbudil, se je počasi zopet
polegel. Čez tri mesece ni nihče več govo-
ril o tem.

V tem času je živel v četrtem nad-
stropju hiše, ležeče skoro v sredi mesta v
ulici Sv. Lazarja, mož star kakih petdeset
let, ki se je klical gospod Benedikt; bil je
človek umazane zunanosti, hudobnega
pogleda, v katerem se je jasno razodevala
nenasitna skopost in kateri nikakor ni bil
prikupljiv.

V tem stanovanju se je naselil pred
kakim mesecem dni. Opravičil je svoje sobe
s skromnostjo, ki je bila zelo podobna
grdi skoposti, in dasi so splošno sodili, da
je oderuh, je sprejemal le malo obiskov.

Ena sama oseba ga je hodila često
obiskovat in je ostajala dolgo pri njem. Ta
gost, ki je bil prav tako zagonetnega obna-
šanja kakor najemnik sam, je pri vratarju
veljal za skopuhovega pomagača.

Sicer pa je čudni najemnik, ko se je
priselil v hišo, pošteno plačal najemnino,
in kadar je, kar se je pa zelo redko dogajalo,
imel vratarju slučajno kaj naročiti, se
je pokazal vedno radodarnega.

Često je podnevi odhajal z doma in
se vračal zvečer precej pozno domov.

Nekega jutra je bil gospod Benedikt
sam v svoji sobi, ki mu je služila za delav-
nico.

Brskal je po nekih papirjih, ki so ležali
pred njim, in je včasih živahno dvignil
glavo ter nestrpnostno zamahnil z roko ali
izgovoril razburjeno besedo.

»Nič, nič!« je mrmral skozi zobe.
»Kaka smola! Niti za en korak nismo
prišli naprej! In minila sta že dva meseca!«

V tem trenutku je nekdo pozvonil pri
njegovih vratih in gospod Benedikt je šel
odpirat.

»Ah, tak vendar enkrat, prijatelj moj!«
je dejal človeku, ki je vstopil. »Kaj mi
imate novega povedati?«

In gospod Benedikt je jel svojega gosta
ostro in presunljivo opazovati.

Prišlec je obupno odmahal z glavo.

»Ali ste vsaj videli žensko, o kateri
sem Vam govoril?« je vprašal gospod Be-
nedikt.

»Videl sem jo,« je odgovoril prišlec z
zadovoljnim nasmehom.

sem ostal zvest katoliškim načelom. — Upal sem, da bosta vsaj vidva izmed sošolcev prišla k pogrebu, toda tudi tega sedaj ne bo.«

Joško, spavaj v Gospodu, mi se Te spominjamo!

† Vzor mož Lubas.

Umrli nam je mož, znan daleč naokoli. Na starega leta dan smo pokopali gosp. Franca Lečnika, podomače Lubasa iz Podkrajja pod Uršelsko goro. Kako priljubljen in spoštovan je bil rajni, je pokazal njegov pogreb. Da pa tako redke slovenske koroške kmečke korenine ne izginejo tako hitro iz spomina, naj mu posveti par vrstic tudi »Glasnik«.

Rajni Franc Lečnik je gospodaril 45 let ter je umrl v 69. letu starosti. Bil je najizobraženejši kmet blizu in daleč ter je imel svojo kmetijo najmodernejše urejeno. Pet mesecev pred smrtjo je uvedel lastno električno luč na svojem gospodarstvu. Električna moč goni tudi mline, mlatilnice, rezalni stroj za slamo in krmo in stroj za sekanje stelje. Bil je kmetijsko izobražen mož ter je imel tudi izkušnje kot živinozdravnik, radi česar so ga na vse strani klicali v sili na pomoč; rad pa je tudi vsakokrat pomagal. Imel je naročene slovenske in druge gospodarske

liste in bil odločen zagovornik koristi slovenskih kmetov ter se je vsakega uspeha Slovencev veselil. Zapušča ženo vdovo Terezijo in hčerko Floro, ki jo je vzgojil v slovenskem, narodnem, katoliškem duhu in ki bo, kakor se že danes kaže, zavedna slovenska kmetica. Rajni je bil od ustanovitve pa do smrti predsednik »Hranilnice in posojilnice pri Dev. Mariji na Jezeru« ter dolgoletni odbornik občine Prevalje. Obhodil je veliko sveta ter napravil veliko daljših božjih potov, kakor v sveto deželo, v Marijino Celje in v Lurd na Francoskem. Posestvo, ki ima znak graščine in se imenuje tudi Lubasov dvor, je kupil rajnega ded, ki je bil iz Sel pri Starem trgu doma, pred kakimi 120 leti od viteza Hellfrieda pl. Dietrichstein; graščina »Lubashof« še danes kaže, da je tu nekaj prebivala viteška gospoda. Rajni je vse zanimive starinske stvari skrbno čuval in ostale bodo lahko še poznim slovenskim rodovom v spomin. Rajni Lubas je nad vse ljubil kmečki stan; sam je živel skrbno, trezno, verujoč v besede A. M. Slomška: »Prava vera in slovenski jezik sta prava najboljša podlaga za zveličansko narodno omiko.« Takih mož, in takih slovenskih korenin naj dá Bog nam Slovincem še veliko!

PO SVETU

Svetovna vojska.

Ko so Rusi prišli v trdnjavo Pzemisl, so našli tam le še kup razvalin. Vse utrdbe so bile uničene, zaloge streliva pograne v zrak, topovi razstreljeni ali poškodovani. Poveljnik trdnjave, general Kusmanek, je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bo imel sovražnik kar najmanj dobička od zavzetega mesta. Rusi so v priznanje izredne hrabrosti, s katero je branil trdnjavo, dovolili, da je tudi po predaji Pzemisla obdržal svoj meč; prav tako so pustili meče tudi častnikom njegovega štaba. Posadko so odgnali v vojno ujetništvo; general Kusmanek in njega štab se nahaja sedaj v Kijevu, od koder bodo častnike baje poslali v neko mesto ob Tihem morju. Slovanske vojake iz Pzemisla so Rusi spravili v posebne ujetniške tabore.

Razumljivo je, da so po padcu Pzemisla postali ruski napadi v Karpatih še mnogo silnejši. Svojo armado v Karpatih so Rusi okrepili s spočitimi četami, ki so oblegale trdnjavo, in z mnogoštevilnimi težkimi topovi, ki so pri Pzemislu svoje

Ljubljana Vojaški pevski zbor, sestavljen iz ranjencev v »Mladiki«. V njih sredi msgr. Kokalj.

Naši telefonisti v svojem stanovanju pod zemljo.

»In ste govorili z njo?«
 »Tudi.«
 »Ste kaj dosegli?«
 »Vse, kar ste želeli.«
 »Tem bolje! Kje stanuje?«
 »V ulici Mogador... Vedel sem, da ni bogata; rekli so mi, da živi v revščini in da želi prodati nekaj svojih diamantov. Šel sem torej k njej, da jo povprašam o tem.«
 »Prav, zelo prav.«
 »Spočetka je bila malo nezaupljiva... Nič ni vedela, s kom ima opraviti, in mi je pokazala samo dva ali tri od svojih dragih kamenov, katere je namerjala prodati.«
 »In potem?«
 »Ko sem si jih dobro ogledal, sem ji rekel, da sem jaz samo poslan od gospoda Benedikta, da mora moj gospodar biti zelo previden pri takih kupčijah, a da je vendar pripravljen dati ji nekaj denarja. Zato naj ga obišče v njegovem stanovanju v ulici sv. Lazarja.«
 »Ali je obljubila, da pride?« je vprašal gospod Benedikt.
 »Rekla je, da bo ob devetih tukaj.«

»In koliko je sedaj?«
 »Poslušajte!« je dejal Benediktov gost in je pokazal na stensko uro, ki je ravno začela biti devet.
 V istem hipu je zapel tudi zvonček na vratih Benediktovega stanovanja.
 »Ali je ona?« je vprašal Benedikt.
 »Ali naj ji odprem?«
 »Pojdi, pojdi... in pusti naju sama!« Vrata so se odprla in v sobo je stopila nam že znana ženska.
 Bila je Volkulja.
 Hitro in nezaupno je premerila sobo, v katero je bila vstopila, potem je uprla pogled v gospoda Benedikta in se je začudena zganila.
 Gospod Benedikt se je nasmehnil.
 »Glej, glej!« je dejala Volkulja. »Torej ste Vi poslali svojega ogleduha v ulico Mogador.«
 »Jaz seveda,« je odgovoril mirno gospod Benedikt.
 »Ali ste mar postali zlatnar?«
 »Sedaj še ne.«
 »Torej ste ostali še vedno pri starem poklicu?«

»Zakaj bi ga izpreminjal, zlasti ker mi gre dobro od rok.«
 »Ne vem, če Vam gre res tako dobro,« je odgovorila Volkulja posmehljivo.
 »Dokaz temu je, da sem jaz še vedno svobodna.«
 »Torej ste me spoznali?«
 »Ali mislite, da morem pozabiti tiste, ki so me kdaj zgrabili? Dasi ste si obrili brado in dasi so Vaši rdeči lasje postali črni, ste še vedno gospod Balkam in se ne morete posebno bahati s svojim izpremenjenim obličjem.«
 Balkam je Volkulji ponudil stol.
 »Ne, hvala; ne bom sedela.«
 »In vendar se moram pogovoriti z Vami,« je silil gospod Balkam.
 »Ali torej res namerjate kupiti diamante?«
 »Kaj hočem z Vašimi diamanti? Ohranite si jih zase, jaz Vam jih samo plačam.«
 Volkulja se je nasmejala in sedla.
 »Pri moji veri,« je rekla, »to bi bilo prvič v mojem življenju, da bi napravila res dobro kupčijo... in poslušam Vas že iz radovednosti.«

delo končali. Rusi imajo sedaj v Karpatih zbrane velike sile, ki si skušajo z največjimi žrtvami izbojevati prehod v ogrsko nižino. Toda tudi naše postojanke so izvrstno utrjene, kar dokazuje dejstvo, da zavzemajo Rusi — razen pri Dukli — iste pozicije, katere so že imeli decembra meseca lanskega leta. Pri Dukli je sovražnik nekoliko napredoval — ali trajno, se bo kmalu pokazalo; nikakor ni izključeno, da se bo moral zopet umakniti preko prelaza, kakor se mu je že ponovno zgodilo v teku karpatskih bojev.

Na Rusko-Poljskem in v Flandriji ni pretekli teden prinesel nič novega.

V Dardanelah je za nekaj časa prenehalo obstreljevanje. Zdi se, da se trojni sporazum pripravlja na boje na suhem in da zbira čete, deloma od vzhoda, deloma od zahoda, za pohod proti Carigradu.

Sporna vprašanja, ki so nastala med Kitajsko in Japonsko, se bodo najbrže morala odločiti z orožjem. Da napravijo Kitajce bolj prijenljive, so začeli Japonci

Franc Jožef Viljem Bojevnik.

izkravati čete na Kitajskem in v Mandžuriji. Tudi kitajski predsednik Juansikaj je poklical 130.000 mož kitajske armade pod orožje. V spor se vmešava tudi Severna Amerika, ki hoče preprečiti utrditev in okrepitev japonske oblasti. Tako stojimo morda pred velikimi krvavimi dogodki na daljnem vzhodu.

Če Vam je potekel rok, blagovolite obnoviti naročnino na „Ilustrirani Glasnik“!

Franc Jožef Viljem Bojevnik.

Neki častnik z Dunaja, ki se bojuje na Rusko-Poljskem, je našel v neki popolnoma podrti kmetski hiši triletnega dečka. Ko je otrok ugledal vojaka, je začel vpiti: »Rusi! Rusi!« ter mahati z rokami, kakor bi hotel častnika odgnati. Otroku se je poznalo, da je preživel hude

čase. Častnik je z ljubeznivostjo otroka umiril in ga odnesel k svoji četi. Tam so ga umili, ostrigli in nahranili. Medtem se je raznesla vest, da je častnik ujel enega Rusa. Prišli so tudi drugi častniki in se od srca nasmejali, ko so zagledali malega vojnega ujetnika. Kmalu je lepi deček postal ljubljeneц vseh. Iz precej velike škatle, v kateri so dobili konzerve, so mu napravili posteljico in mali se je v njej prav dobro počutil. Treba mu je bilo dati tudi ime. Da bi se deček vedno spominjal velikih dogodkov, katerih se je neprostovoljno udeležil, so mu dali ime Franc Jožef Viljem Krieger (Bojevnik). Kadar gre četa naprej, sedi mali Franc Jožef Viljem v svoji škatli na vozu med prtljago. Da bi mu ne bilo preveč dolgčas, so mu častniki kupili kozo, ki se ga je tako navadila, da mu povsod zvesto sledi. Častniki dotičnega bataljona so sklenili, da ga bodo dali vzgojiti na svoje stroške.

Začasni spomenik padlim junakom, ki ga je postavilo dunajsko mesto.

Pogled na skupino vojaških grobov na dunajskem osrednjem pokopališču.

II. Nove spletke.

»Če je torej res,« je dejal gospod Balkam, »da sem tudi jaz kriv, da so Vas zaprli, sem vendar nalašč utajil sodišču vse dokaze za Vašo krivdo, ki sem jih imel v rokah.

»Kakšne dokaze?«

»Če bi bil izgovoril le par besed, bi zadostovalo, da Vas obsodijo!«

»Res?« je dejala Volkulja posmehljivo.

»Dognal sem bil, na kak način ste speljali gospo Kuran v zasedo, kako se je umor izvršil, vse okoliščine zločina in imena tistih, ki so Vam pri tem pomagali.«

»In zakaj niste tega povedali?«

»Ker mi je bilo veliko na tem, da Vas rešim.«

»Torej me potrebujete?«

»Po pravici rečeno — to je edini vzrok, da sem Vam takrat prizanesel.«

»In kaj hočete sedaj?«

Balkam je stopil bliže k Volkulji.

»Ne bo Vam neznano,« ji je dejal potihem, »da je od življenja ali smrti gospodične Lanson odvisno veliko premoženje.«

»To vem,« je odgovorila Volkulja.

»Govoril sem glede tega z gospodom Lansonom. On se boji, da dobi Leon lepega dne v roke listine, ki se tičejo gospodične Armande, in da se jih slabo posluži. Za vsako ceno hoče preprečiti korak, ki bi njega oropal premoženja, ki se ga misli polastiti v škodo dedičev gospe Kuran, in je v ta namen pripravljen pretrpeti tudi največje denarne žrtve. Ali razumete?«

»To ni tako težko razumeti.«

»Dobro. Gotovo pa je, da so dotične listine sedaj v Everardovih rokah.«

»Tudi jaz sem o tem prepričana.«

»Obrniti se je torej treba nanj. Če bi se branil, nam preostaja še eno samo sredstvo in tega se hočem poslužiti, ako ne bo drugače.«

»Kakšno sredstvo menite?«

»Mislim na njegovo hčer.«

»Na Blanko!«

»Polastiti se hočem Blanke, jo ločiti od očeta in mu je ne vrniti toliko časa, dokler mi ne izroči listin, katere potrebujemo.«

Volkulja se je zamislila.

»To je drzno, nevarno podjetje,« je rekla po premolku. »Dobro poznam Everarda in vem, da se ni dobro šaliti z njegovo jezo.«

»Skrbeli bomo, da se njegova jeza obrne na druge,« je odgovoril Balkam.

»Na koga?«

»Na tiste, katere mora ta stvar veliko bolj zanimati, nego naju.«

»In kdo je to?«

»Najprej Leon in potem gospod Lanson; za naju je le važno, da dobiva obljubljeno plačilo. Torej... ali ste mi pripravljene pomagati?«

»Kakšno delo bom imela jaz?«

»Zelo lahko. Vi poznate Everarda, lahko pridete v njegovo hišo in boste brez težave zvabili Blanko s seboj. Na vse drugo bomo mislili mi.«

»Indeklicisene bo zgodilo nič hudega?«

»To Vam prisegam.«

»In plačilo bo pošteno?«

»Že predujem bo kraljevski.«

Pri teh besedah je Balkam vzel iz listnice tisočak in ga je ponudil Volkulji.

(Dalje.)

Streč iz avstrijskega težkega možnarja zadel v sredo ruske baterije.

Umikanje.

Iz rusko-japonske vojske. — Spisal G. Erastov.
Prevel Ant. Žužek.

Proti četrtri uri so zasedli kolodvor ranjeni vojaki. Ker ni bilo dosti zdravnikov, so morali potrpežljivo čakati, da pridejo na vrsto. Povsod si videl sive vojaške košulje, krvaveče glave, poškodovane, otečene noge in roke s temnimi lisami, mrliskoblede obraze z razbitimi čeljustmi; nad vsemi težak, omamljiv zrak, prepojen z duhom človeške krvi.

Na cesto je prihajalo vedno več kitajskih mož in žen. Z velikimi svežnji na hrbtih so hiteli mimo kolodvora dalje proti severu. Gruča kozakov je gnala pred seboj par starcev, katerim so povezali kite skupaj. Zasačili so jih ravno, ko so hoteli z malimi, na dolgih palicah pritrjenimi

ogledalci dajati znamenja Japoncem. Zgubana, ogorela lica Kitajcev so razodevala topo vdanost, le kadar jih je ošvrknil kdo izmed kozakov z bičem, so zaškripali z zobmi in belo vrteli oči.

Na malem griču, blizu postaje, so pokopavali padle. Široki grob s svojimi rdečimi ilovnatimi stenami se je zdel kakor zevajoče krvavo žrelo velikanske pošasti.

V kolodvorskem poslopju so hiteli, da jim je tek pot s čela. Profesor M. je vrgel službeno bluzo v kot in je obvezoval z okrvavljenimi rokami. Zrak je bil gost in slab, da se je težko dalo dihati. S pomočjo dveh postarnih Kitajcev so spravljali sanitejci mrliče proč. Z ranjenci sta bila Kitajca nežna in skrbna, znala sta previdno prijemati, da nista napravljala nepotrebnih bolečin. Eden izmed njiju je

bil iz bližnje vasi. Zj...taj mu je grana porušila hišico in pokopala pod razvalinami ženo in deco. Kljub temu je vestno in okretno opravljal svoje delo, pomagal vojakom, letal po vode, podajal obvezila in vato, samo kadar se je, par trenutkov brez dela, zravnal in se zagledal prédse, je bilo čitati na njegovem obličju brezmejno žalost, spojeno z obupom.

Naenkrat je, sredi marljivega dela, pod oknom počilo, kakor da je udarila strela. Poku je sledilo kričanje ljudi in tuljenje živali in gost, rjav dim se je ulegel na nas. Pred poslopjem je zijala globoka, liju podobna kotanja in ob njej sta se vila na razritih tleh dva moža v mlakah krvi. Prestrašene mule so se vzpenjale na zadnje noge in so divjale semintja. Tropa Kitajcev se je vedla kot obsedena in ni znala kam, ne kod.

Turške čete marširajo skozi ulice Jeruzalema na bojišče ob Sueškem prekopu.

Čez bližnje griče je švigal strel za strelom in je treskaje pokal za nami. Moštvo brzojavnega oddelka je bežalo kakor blazno mimo nas.

Kakor velike kače je sikalo in piskalo nad našimi glavami. Projektili so leteli čez kolodvor in se razletavali nad majhnim kitajskim selom. Ubogi ljudje so se razpršili v brezupnem strahu na vse strani, pustivši vse razen otrok ognju granat in šrapnelov.

Vse je drvilo na kolodvor.

Tam je vladala strašanska gneča. Mnogi preplašeni, razburjeni ljudi je rasla minuto za minuto. Prevzeti od strahu, samo z mislijo na lastno rešitev v srcu, se niso menili za ranjence, silili so naprej in naprej, suvali predse in okoli sebe, hodili po ležečih, kričali na vse grlo in se enkrat zapodili sem, drugič tja.

Zdravniki in sanitejci so delali naprej, ne meneč se za nevarnost.

Na peron je pritekel poveljnik. Narekoval je telegrafistu brzojavko in se nato vrnil v gnečo, s težavo si napravljaje prostor.

»Stran! Najprej ranjenci! Vsi zdravi proč!« je vpil pred vrati obvezovališča.

»Centrum je predrt! Armada se umika. Brž ranjence sem! V vagone!«

Zdravniki so se spogledali. Poveljnik je hotel še nekaj izpregovoriti, a v tistem hipu ga prekine grozen ropot, šipe v oknih so zažvenketale, celi kupi prahu, ometa in opeke so se usuli na tla.

»Stran! Kolodvor obstreljujejo!«

Masa ljudi je planila ko podivjana čeda k vagonom.

Brezuspešno so skušali zdravniki, sanitejci in sestre zaježiti grozečo reko. Kdor je le mogel, je napol vse sile, da se je s pomočjo pesti in komolcev prerinil naprej; le revolver poveljnika in častnikov ga je mogel spraviti k zavesti. Sanitejci so hiteli vleči ranjence, jih dvigali in metali v vagone, enega na drugega. Postajni uradniki so hiteli spraviti brzojavni

aparatus na varno. Eden je pritekel z veliko kolodvorsko uro v naročju, nekdo drugi je popadel v naglici dve svetilki... Častniki železniškega bataljona so dajali povelja, ki jih ni nihče izvršil. Ob ograji je slonela mlada sestra Rdečega križa in je tiho ihtela prédse. Neki vojaški uradnik jo je stresel za ramo in jo siloma vlekel k vagonom. Pionirski častnik majhne postave je ves zmešan plesal naokoli in je vsakega ustavil z vprašanjem: »Kje je naš instrument? Za božjo voljo, kje je naš instrument?« Grški kupec, ves rdeč v obraz, si je naložil težko košaro na hrbet in je silil k vlaku. Nekdo ga je sunil z nogo v trebuh, da se je zvrnil po tleh in so se iz koša kupoma usule steklenice vina in likerjev. Nad njegovim zakladom se je vnela pravcata bitka. Stopali so s škornji po njem, si obrezavali ob čepinjah roke, pesti so se dvigale v zrak in glasne kletvice so prevpile javkanje nesrečnega Grka. Vrisk lokomotive se je zasekal v glušečo motnjavo glasov. Stroji so neprestano hropé delovali, šumeli in sikali. Ob vlaku so dirjali tisti, ki niso dobili nobenega prostora več. Nekateri so splezali na strehe, kjer je bila nakopičena municija in prtljaga. Drugi so splezali za njimi in jih pometali dol... Na ploščadah obeh lokomotiv in na tenderjih za premog so stali kolodvorski uslužbenci. Poveljnik postaje je dal znamenje za odhod in je skočil na stopnico. Ves vlak se je stresel in pretegnil ter se jel polagoma premikati. V tem trenutku je švignilo par granat čez vlak, kjer je na drugi strani ena razpršila sklado

debelih hlodov in kup opeke. Takoj nato se je razletel malo nad zemljo, tik ob tiru, šrapnel in je poškopril z gosto točo svinca vagone.

Tu — močan sunek — in prva lokomotiva se je odtrgala od vlaka in zdrdrala s polnim parom naprej.

»Veriga se je utrjala! Stoj! Nazaj!« je zaklical nekdo s tenderja druge lokomotive.

A ubežni stroj je drvil z blazno naglico proč. Nekdo je potegnil samokres in je sprožil parkrat za begunci. Vlak je tičal deloma naravnost v sovražnem ognju. Japonci so streljali brez usmiljenja na izpostavljeno točko, čeprav so visele iz oken zastavice Rdečega križa. Zrak je drhtel od pretresljivih klicev obupanega ljudstva. Na stroju so se stepli; vsak je hotel še doseči prostorček. Vlakovodju se je posrečilo, da je skočil na tla.

»Jaz ne morem! Ne upam voditi vlaka! Odtrgamo se in izgubimo tako vse vozove. Ena sama lo-

komotiva ne zadostuje. Ne upam! Ta pes je odklenil prvi stroj in je popihal z njim! Prokleti lopov!«

»A jaz ti ukazujem! Spravi se na svoje mesto!« je kričal nad njim majhen, debelušen vojaški inženjer, ves bled od strahu, in je stiskal pesti.

»Vozi sam!« je odvrnil drugi sirovo, jaz ne prevzamem nikake odgovornosti.

»Naprej! Z vso paro! Z vso močjo! Sicer nam zbijejo vlak.«

Sedaj se je spravil inženjer nad kurjača, polnakega, sajastega Kitajca. Vsled strašne kanonade napol zmešan, je gledal Kitajec kakor brez uma okrog sebe, odmajeval z glavo, ki je bila ovita z umazanim platnom, in je kazal na vlakovodjo. A tu ga stisne železna pest za vrat, da se brez pomisleka obrne h kotlu.

Ob hrupnem spremljevanju grmenja topov je odsopihal vlak s postaje. Na obeh

Stanovanje sanit. častnikov na bojnem polju. To sliko je poslal P. Janez Žurga s pripombo: »Stanovanje non plus ultra. Kavarna doma. Prebiramo časopise od prejšnjega meseca, ako jih kdo ima. Noči ne popisujem.«

straneh železniškega nasipa se je vila za njim lava zaostalih.

Ropotaje in drdraje so drveli, popolnoma skriti v oblake prahu, vozovi za municijo in lazaretni vozovi, v katerih so odletavali ranjenci iz kota v kot. Nato prtljaga, kitajski transportni vozovi, razpršeni deli konjeništa, trenski oficirji na konjih, uradniki intendance. Za njimi so se podili oddelki infanterije.

Ko je v bližini eksplodirala granata, so konji rinili zbegani vstran, prevrnili vozove in poteptali vse, kar jim je prišlo pod kopita.

Da si napravijo pot, so bili ljudje brez prenehanja z nagajkami okrog sebe, poganjali konje z golimi sabljami, jahali eden čez drugega, močnejši je zrinil slabotnejšega od sebe in zdirjal naprej, krvavo sled za seboj. Eden voznikov je presekala vrvi in vajeti, pustil voz na cesti in zbežal na konju dalje. Sledeče vrste so udarile ob nepričakovano oviro, nastala je grozna zmešnjava, ki se je v kratkem času spremenila v brezlično, krvavečo kepo, odeto v oblake žoltega cestnega prahu...

Grozeče so grmeli topovi za umikajočimi in kmalu je zaplapolala na bližnjem griču velika zastava s krvavoderčim, žarečim solncem na belem polju — — —

Drzen skok konjenika. Da vojaku vse spretnosti, ki se jih je naučil v miru, v vojski dobro služijo, nam kaže tudi prizor, ki ga predstavlja naša slika. Huzarskega desetnika s par možmi so Rusi obkolili. Rusi so že menili, da se jim bodo huzari udali, toda desetnik požene konja in drzno preskoči prazen voz, ki mu je zastavljal pot. Med začudenjem, ki je nastalo pri Rusih, in izpodbujeni z dobrim vzgledom svojega vodnika, so tudi ostali huzarji ušli. Junaški huzar je »v civilu« konjski hlapec.

ali mulin ali rdečih kopriv. Za vse barve las je dobro umivanje z rumenjakom. Gospa, ki ima prav lepe lase, jih umiva tako: Na liter prav finega špirta namoči 1 g kininovega luba in $\frac{1}{2}$ g benzoeve smole. Tega špirta nalije na krpo in ga utere v glavo, potem razmaže po glavi še rumenjak, tare z rokama, da se peni, in izplakne z mlačno vodo. Voda mora biti pripravljena v treh ali štirih skledah ali jo mora kdo drugi izmenjavati, kajti glavo je treba dobro in hitro izprati. Ko je voda čista, zavij lase v otirač in si teri rahlo glavo, da se posuši. Poleti se usedi na solnce, ali ne na preprih, pozimi k peči. Z mokro glavo ne hodi nikdar spat, tudi spletati ni treba mokrih las. Nekateri razčešejo lase, dokler so mokri. Angležinje imajo ponoči razpletene lase; pravijo, da to ugaja rasti las.

Stare gnojilve. Kuhaj robidno listje na rdečem vinu, izpiraj dvakrat na dan gnojilve s tem vinom in namoči vanj krpo in obveži z njo rano. — Ali kuhaj na vinu kadila, mire, bršljanovega listja in zrno galuna. Z vinom izpiraj trikrat na dan rano, potem jo obloži z listjem, ki se je kuhalo v vinu. — Dobro je tudi, če prevreš na žlici svinjske masti in žlici vina dve pesti sveže kordobenedikte, potem iztisneš listje in zmešaš z mastjo še žlico ječmenove moke. To namaži na krpo in naveži na rano; je pozdravilo že dolgotrajne gnojilve.

Gnilo meso izjé prah kužnega korena (Petasites).

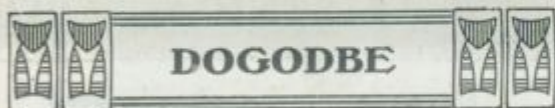

Stradali bomo, toži vse vprek. Splošna sodba strokovnjakov je, da uživamo več, kakor je potreba za življenje. Fant, ki gre k vojakom, je prve dni lačen, potem se navadi mere in ne čuti več glada. Ako vidimo, da ne bomo imeli, privadimo se zdaj na manjše porcije; polagoma ne škodi, če pa pride naenkrat, človek opeša. Namesto dveh jedi naj pride na mizo ena. Vojska je!

Zakaj zagreni koruzna moka? Znano dejstvo je, da zagreni koruzna moka štiri ali šest tednov po mletvi, če je bila tudi zmleta posušena stara koruza; ako pa je koruza vlažna, se ne drži moka niti štirinajst dni. Taka moka ni samo grenka, ampak tudi zdravju škodljiva. Koruza ima v sebi več maščobe kakor druga žita; ako pride do moke zrak in svetloba, požaltavi mast in moka je grenka. S koruzno moko se torej ni mogoče zalagati za dolgo; le sveža moka dá okusno in zdravo jed. Moko je treba spraviti v suhem in temnem kraju, pa ne vročem. Ako je moka pogrenela, jo prepeci pred kuhanjem. Pri kupovanju moke glej, da ima moka lep, svež duh.

Limonove zvezdice. Mešaj $\frac{1}{2}$ ure 25 dkg sladkorja, 3 jajca in drobno zrezane lupinice ene limone. Nato prideni kavno žličico jele nove soli in toliko moke, da dobiš lepo, ne premehko testo. Ko je 24 ur počivalo, ga zvaljaj, a ne pretanko, in zreži v zvezdice, katere peci v srednje vroči pečici.

Kosce mila uporabi za kuhanje luža ali skuha iz njih novo milo. Deni kosce in ravno

Prebrisan odvetnik. Ladja se je zadela v ladjo, nasledek je bila škoda in tožba za povrnitev škode. Odvetnik, ki je zastopal poškodovano ladjo, je bil prebrisan mož, v svoji dolgoletni izkušnji se je prepričal, da se moti večina ljudi v naziranju o dolgotrajnosti časa; temu je ura dolga cel predpoldan, onemu mine ura v hipu. Pri tej tožbi je bilo zelo važno ugotoviti, v kolikem času se je zgodila nesreča. V bolnišnici je ležala glavna priča, ranjeni krmar. K njemu se je napotil odvetnik in ga vprašal:

»Ali morete razsoditi, koliko minut je preteklo, kar je bila odplula ladja od mostu?«

»Seveda, kakih deset minut.«

»Kaj menite, koliko časa je to — deset minut?«

»No — deset minut je — deset minut.«

»Gotovo, gotovo, sin moj. Ali jaz se hočem prepričati, če znate meriti čas. Poglejte: Jaz se postavim k vznožju Vaše postelje in držim uro v roki. Kadar se Vam zdi, da je preteklo deset minut, mi povejte.«

Odvetnik je stal in držal uro v roki. Da poizkusi bolnika, ga vpraša, ko je preteklo pet minut: »No, ali moram še dolgo čakati?«

steni za odvetnikovim hrbtom je visela velika ura...

Prebrisana glava. Balantač je strašno rad sveže žemlje. Ko je prišla prepoved, da ne bodo smeli prodajati peki več belega kruha, je Balantač premišljeval in uganil, veselo je naročil svoji ženi: »Ti, stara! Tu imaš denar, nakupi mi za tri tedne svežih žemelj.«

Petrolej. »Petrolej se je podražil radi vojske,« pravi Jera sosedu Mani. — »Glejte si no,« — se začudi Mana, — »kaj se bijejo samo pri luči?«

Po prestani bolezni postanejo noge težke in trudne. Takemu človeku naredi vsak popoldan toplo kopel za noge iz pelina, žajblja, gomilice in stolčenega neophanega ječmena. Bolnik naj drži noge 5—10 minut v vodi, potem mu jih oteriti in uteriti z gabezovim mazilom ali s sivkino vinsko tinkturo.

Lase je treba oprati vsak mesec ali vsaj vsaka dva meseca enkrat. Pri pranju las se je izogibati vseh tovarniških izdelkov. Izkuha belih kopriv, lučnikovega cveta ali gomilice je jako dobra za izpiranje plavih las, za stanje in za črne lase je dobra izkuha žajblja

Hudoben gost.

Gost, ki vedno pride, dasi ga nismo prosili in ki ga nihče rad ne vidi, je revmatizem. Včasih pride kar naenkrat in nepričakovano in zelo težko se ga je iznebiti. To pa se ne more zgoditi, ako revmatične bolečine, nevralgijo, trganje udov itd. takoj odstranimo s Fellerjevim bolečine lajšajočim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsa-Fluid«. Tudi pri velikih naporih, zvinjenju, izpahnenju, oteklinah, opeklinah, pozebi, tresenju telesa in slabosti mišic zanesljivo pomaga vsled svojih oživljajočih, okrepujočih in bolečine lajšajočih lastnosti.

Tu nekaj zanimivih poročil:

»Dolgo časa vsled protina nisem mogel hoditi, poizkusil sem mnogo sredstev, mnogo denarja sem izdal, a nič ni pomagalo. Z »Elsa-Fluidom« so se bolečine tako olajšale, da lahko zopet najtežja dela opravljam. Tisočero zahvala!« Leopold Mellak s. r., v Deutsch-Landsbergu 43, Stajerska. »Prosimo, pošljite mi zopet Vaš izvrstni »Elsa-Fluid«. Imela sem protin v obeh nogah, tako da nisem mogla hoditi, odkar pa rabim Vaš »Elsa-Fluid«, so te bolečine popolnoma minule. Tudi pri zobobolu, glavobolu, bodanju v straneh in vratnih boleznih se je takoj izkazal kot bolečine lajšajoč.«

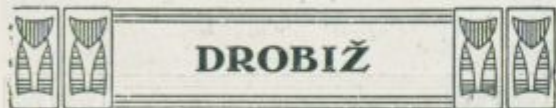
Marija Partlitsch s. r., posestnica v Süßenbergu, pošta Weitersfeld.

»Rad bi objavil, da mi je Vaš izborni »Elsa-Fluid« pri odpravi kroničnega želodčnega katarja zelo dobro služil. Tudi pri drugih osebah se je v mnogih slučajih zelo dobro izkazal, kakor pri glavobolu, bolečinah v trebuhu.« Franc Volgger s. r., železniški uradnik v Griesu na Brennerju, Tirolska.

Naši čitatelji naj bi se ozirali na ta poročila in naročili Fellerjev fluid z zn. »Elsa-Fluid« pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 331 (Hrvatska). 12 steklenic stane franko samo 6 kron, majhen strošek, ki prinese mnogo koristi. — ekrir.

toliko vode v glinasti posodi v pečico, da se polagoma razprostre. Nato primešaj približno toliko slabše koruzne moke, kolikor je mila, naredi okrogle ali podolgovate kose in jih posuši. To mlo je prav dobro za umivanje rok. Namesto koruzne moke se primeša lahko prav drobna sipa ali pesek.

Namesto cvetic. Sadite na vrtove grah in paradižnik, čemu bo letos cvetje? Zelen grah dá redilno in okusno juho, ki nadomestuje popolnoma mesno. Grah se sadi lahko vsakih štirinajst dni, tako ga je potem dovolj za vse poletje. Paradižnik je potreben za okus, vsaka juha dobi po njem moč in okus. Je pa potreben tudi zaradi zdravja. Sad vpliva izborna na ledvice in jetra, zeleno perje vleče bolezni nase. Paradižnik raste tudi v loncu; marsikje ima gospodinja namesto klinčkov na oknu lonci ali zabojček paradižnikov. Ako je solčno, dozori tudi na oknu. Paradižnikova juha ali omaka in polenta je izborna in krepka jed, s paradižnikom užita jed se lažje prebavi. Paradižnikova mezga se je lahko poleg vsake močnate jedi. Juha je silno preprosta: Razbeli žlico kuhanega ali sirovega masla, na njem preperi dve žlici moke in dve žlici paradižnikove mezge ali svežega sadu, zalij in posoli in zakuhaj poljubno. Najbolj se poda riž, karfiolov cvet ali krompir.

DROBIŽ

Koliko so dolžne velike države. Vlada ameriških Zveznih držav je izdala uradno statistiko dolgov vseh držav na svetu, ozirajoč se seveda na stanje pred vojsko. Po tej statistiki znašajo dolgovi vseh držav 168 milijard, računano v nemških markah. Posamezne države imajo naslednje dolgove: Francoska 25.100 milijonov; Rusija 18.200 milijonov; Anglija 13.900 milijonov; Italija 10.800 milijonov; Španska 7200 milijonov; Angleška Indija 5900 milijonov; Nemčija 4700 milijonov; Avstro-Ogrska 4200 milijonov; Zvezne države 4100 milijonov.

Smodnik kot zdravilo. Le malo je znano, da mnogi narodi uporabljajo smodnik tudi kot zdravilo. Ponekod ustavljajo z njim kri iz ran. Drugod ga smatrajo za sredstvo proti strupu; če piči strupena kača ali ugrizne stekel pes, ga natrosijo na rano in zažgo. S tem se rana izžge in v tem slučaju smodnik morda dobro vpliva. Rabi se pa tudi v mnoge druge, često vražarske namene.

Odkod je prišel k nam krompir? Sedaj, ko je žita in moke vedno manj, postaja krompir eno izmed najvažnejših živil človeka. Ob tej priložnosti bo zanimivo omeniti, odkod je krompir prišel in kdo ga je prinesel v Evropo.

Splošno se sodi, da je krompir k nam prinesel angleški mornar Francis Drake. Zaradi te zasluge so mu l. 1853. postavili v Offenburžu in Badenu spomenik. Vendar pa Drake, kakor so pokazala novejša raziskavanja, nima te zasluge. Ko se je l. 1586. po zmagonosnih vojskah s španci vrnil v svojo angleško domovino, je sicer prinesel s seboj nov sadež, katerega je hotel na vsak način razširiti v Evropi. Toda to ni bil krompir, marveč batata (*Batatas edulis choisy*). To je neke vrste slak, ki dobro uspeva v južnem podnebju in ima na koreninah velike, močne gomolje, katere zelo radi uživajo prebivalci Zahodne Indije. Batata na Angleškem ni hotela uspevati in zato so jo hitro nehali saditi. Krompir pa je bil za časa Drakea v mnogih krajih Evrope že znan. Prvi je prinesel na Angleško krompir Sir Walter Raleigh (1552. do 1618.) in je prvi krompir na Angleškem usadil l. 1584. Usoda je hotela, da tudi on ni

mogel razširiti tega sadeža po Evropi. Mnogo je pripovedoval kraljici Elizabeti o novem sadu in kraljica ga je zaželela jesti. Njen kuhar je mislil, da se je krompirjevo listje in je vrgl gomolje proč, listje je pa deloma porabil za prikuho, deloma za solato. Jed seveda ni teknila dvorjanom in dvorjancam, in kar je še huje, nekateri so celo zboleli zaradi nove hrane in so morali v posteljo. Ker kraljica Elizabeta ni hotela svojega ljudstva zastrupljati, je prepovedala nadaljnjo saditev nevarne biljke. K nam ni krompir prišel skozi Anglijo, marveč iz Španije. Na Nemškem so ga začeli saditi v začetku 17. stoletja in so ga izpočetka uživali samo bogatini. Šele Friderik Veliki je spoznal pomen krompirja ter je prisilil kmete, ki krompirju nikakor niso bili naklonjeni, da so ga začeli splošno saditi. Ravnotako se je krompir samo vsled sile državne gosposke udomačil v Avstriji. Danes je krompir razširjen po vsej Evropi in je najvažnejša ljudska jed.

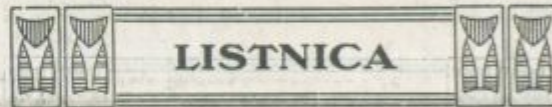
Dežela brez alkohola. V časih, ko se alkoholizem vedno bolj širi, je taka dežela res prava posebnost. To je mala Islandija. L. 1912. je sklenil islandski deželni zbor (*althing*), da se na vsem otoku ne sme nikjer prodajati alkohol. Pred kratkim je ta zakon stopil v veljavo. Kakorhitro je bil ta zakon sprejet, z istim dnem je moralo prenehati uvažanje alkohola; ker je pa bilo v zalogah še mnogo alkohola, so morali podaljšati rok, da se te pijače porabijo ali pa prodajo v druge dežele. Od 1. januarja letošnjega leta je postava v polni veljavi. Od vseh zalog je ostalo do tega dne samo nekaj zabojev šampanjca pri nekem trgovcu v Rejkjaviku; pijača se je prodala na Silvestrov večer na javni dražbi. Tako je izginila tudi zadnja kapljica alkohola v Islandiji. Ljubitelji zmernosti so ta dan praznovali kot velik naroden praznik in so opravili na Novo leto v stolni cerkvi omenjenega mesta zahvalno službo božjo, da je opojna pijača iz Islandije izginila.

Nekaj o preskrbi moderne vojske. Dopisnik nekega švicarskega lista je bil na francoski železniški postaji, ki je središče oskrbne službe za francoski armado, in nam pripoveduje o tem zanimive podrobnosti. Na tem mestu mora biti vsak dan hrane za 300.000 mož. S postaje odhaja vsak dan šest dolgih vlakov, polnih kruha, mesa, zelenjave, sladkorja, kave, vina, žganja, tobaka, riža, ovsa in drv. Teh 300.000 mož porabi vsak dan 12.000 glav živine, medtem 600 goved, ter pogori 40.000 kilogramov drv. En vlak vozi 276.000 porcij kruha, 37 metrskih centov sardin, 35 metrskih centov sira. Francoski vojak potrebuje vsak dan 15 gramov tobaka, četrt litra vina in šestnajstinko žganja.

Vojna lekarna Friderika Velikega. Med dragocenostmi, ki se hranijo med dresdanskimi zbirkami, je tudi vojna lekarna Friderika Velikega, ki je bila l. 1758. uplenjena in prinesena v Dresden. Lekarna obstoji iz 40 cm visokega, 30 cm širokega in 25 cm globokega zabojčka. Skrinjica ima mnogo predalov, ki so napolnjeni z najnovejšimi stvarmi. V zgornjem predalu leže rakove oči, stolčeni konjski zobje, glava ščuke, prah kremena in podobne reči. V drugi vrsti so neugodno dišeče kroglice, razen tega posušene kačje glave, huda zdravila in mazila; dalje mošus, sublimat živega srebra, prašek rabarbare. V lekarni je tudi mnogo posušenih in stolčenih biljk ter raznolikih stekel. Kar potrebuje vojak danes v vojski, tega ne najdemo v Friderikovi lekarni. Tu ni obvez in nobenih sredstev, ki ustavljajo kri, nobenih kirurških priprav, ki jih rabijo, če se zlomi kost. Vendar pa je ta lekarna izpolnila svojo nalogo, kajti Friderik Veliki, kateri je med vojsko često bolehal, se je posluževal teh sredstev in si je z njimi pomagal.

Vojska brez zastav. Kakor v kupčiji, tako so Angleži tudi v vojski zelo praktični in ne nosijo na primer zastav s seboj na bojno polje, temuč jih lepo puščajo doma. To navado je vpeljal že l. 1882. vojvoda Cambridgeski in pred kratkim umrli lord Roberts jo je posnel; med svojimi vojskami v Indiji in Afganistanu je pustil zastave v vojašnicah. Angleži pravijo: Daleč vidni vojaški znaki so dober cilj za sovražne kroglice; res je sicer, da polkovna zastava spodbuja hrabrost moštva, toda nepotrebne žrtve, ki jih večkrat zahteva bramba zastave, so mnogo večje, nego pogum, ki ga daje prapor vojaku. — Tako se morejo Angleži po vsaki vojski pohvaliti: »Ne eden angleški prapor ni prišel v sovražne roke!«

Bele miši in podmorski čolni. Bele miši so bile nekdanje v eskadri angleških podmorskih čolnov velike važnosti. Te živali so zelo občutljive za strupene pline. Zato je imel vsak angleški podmorski čoln nekaj belih miši. Kadar se čoln potopi pod vodo in se začne v njem razvijati škodljivi plini, se to najprej opazi na miših; živalice začno pešati in omedlevati — znamenje, da se mora čoln dvigniti nad vodo in zajeti svežega zraka. Sedaj, ko ima moštvo podmorske ladje s seboj zalogo zgoščenega kisika, ki ga v slučaju potrebe vdihava, niso bele miši nič več potrebne, toda Angleži se kljub temu drže stare navade in opremijo svoje podmorske čolne razen drugih potrebščin tudi z belimi mišmi. Ta žival je celo bistven del zastav angleškega podmorskega ladjevja. Zastava je razdeljena v štiri polja; v enem je podmorski čoln, v drugem trije torpedi, v tretjem in četrtem pa po ena bela miš.

LISTNICA

Nasim naročnikom!

Nekatarim naših cenjenih naročnikov poteče v najkrajšem času naročnina. Vse te prosimo, naj naročnino pravočasno blagovolijo obnoviti, da ne nastane v pošiljanju lista nered! Pri tej priliki pohitite, prijatelji lista, zopet na delo za „Glasnik“. Razširjajte ga med svojimi znanci, zahtevajte ga v trofikah, prodajalnah, gostilnah in na koločvorih!

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za „Orle“,
kokarde in pentlje z napisji
za društva se izgotavljajo
v najkrajšem času
po zmernih cenah.

Katoliška
tiskarna
II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani
Odgovorni urednik Josip Klovár.